

Uzasadnienie

W związku z dyspozycją §5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespólonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzikie Lasy PLH320060, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

Zgodnie z art. 28 ust. 3, ust. 4 i ust. 9 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił społeczeństwu, w tym zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000, możliwość udziału w pracach związanych z opracowaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych.

Informację o zamiarze przystąpienia do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości obwieszczeniem z dnia 12.08.2015 r., znak PK.6320.18.2015.BG, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 12 sierpnia 2015 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – NASZ DZIENNIK, opublikowane w dniu 17 sierpnia 2015 r.

Uwagi Ministra Środowiska, o których jest mowa powyżej, i które zainicjowały zmianę zarządzenia, dotyczyły następujących kwestii:

- 1) W załączniku nr 3 do zarządzenia nie ma odniesienia do przedmiotu ochrony 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Należy podkreślić, że do czasu zaakceptowania wniosku o usunięcie ww. przedmiotu ochrony z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, w planie zadań ochronnych powinny znajdować się odpowiednie odniesienia do wszystkich przedmiotów ochrony znajdujących się na ww. liście.

Sposób uwzględnienia uwagi: w załączniku nr 3 uzupełniono informację o siedlisku 91E0 poprzez wpisanie w zagrożeniach istniejących i potencjalnych „U nieznane zagrożenie lub nacisk” z opisem zagrożenia o treści: „Nie określono zagrożeń z powodu nie odnalezienia siedliska w obszarze”. Jednocześnie zmodyfikowano treść wpisu odnoszącego się do tego siedliska w załączniku nr 4 (Weryfikacja obecności i statusu siedliska w obszarze Natura 2000) a w załączniku nr 5 dodano działanie z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o treści: „W 3-4 roku od wejścia w życie niniejszego zarządzenia,

uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, w zakresie rozmieszczenia i oceny stanu zachowania jego poszczególnych płatów. Zidentyfikowanie zagrożeń i ewentualne opracowanie oraz wdrożenie działań ochronnych oraz monitoringowych”.

- 2) W załączniku nr 4 do zarządzenia, jako jeden z celów działań ochronnych dla siedliska 3140 twarde oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic, wyznaczono likwidację kładek wędkarskich. Przedstawionego zadania nie można uznać za cel działań ochronnych, a raczej działanie ochronne, dlatego przedstawione postanowienie powinno zostać usunięte z celów działań ochronnych.

Sposób uwzględnienia uwagi: w związku z dokonaniem weryfikacji obecności siedliska 3140, w wyniku której ustalono, iż jezioro Górnowo nie należy do tego typu, tylko reprezentuje siedlisko 3150, usunięto z zarządzenia zagrożenia, cele i działania ochronne dotyczące siedliska 3140. Jezioro Górnowo zostało uwzględnione w zapisach dotyczących siedliska 3150. Kwestionowany cel działań ochronnych został usunięty.

- 3) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w działaniach ochronnych o nr 32-56, nałożono na placówki naukowe i organizacje pozarządowe następujące obowiązki: rozpoznania występowania gatunku, hydrologicznego fitosocjologicznego i flory stycznego siedliska, fauny bezkręgowej, wykonania ekspertyzy, wykonania zdjęć fitosanitarnych, monitoringu gatunku. W przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w planie zadań ochronnych należy określić podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki, wynikające z ww. ustawy. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody w określaniu podmiotów zobowiązanych do realizacji działań wynikających z planu zadań ochronnych, ponieważ przy opracowywaniu tego dokumentu należy mieć również na uwadze inne unormowania powszechnie obowiązujące, w szczególności zasady i przepisy Konstytucji RP. Należy wskazać, iż zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, oraz wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I FSK 88/11), jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w planie zadań ochronnych - akcie prawa miejscowego, w działaniach ochronnych m.in. na placówki naukowe i organizację pozarządową, nałożono określone obowiązki. Przedstawione rozwiązanie należy uznać za niezgodne z konstytucyjnymi unormowaniami. Ponadto, stanowi ono przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z której nie wynika możliwość uregulowania w planie zadań ochronnych sytuacji prawnej podmiotów prywatnych, w tym ich obowiązków. Warto dodać, że na zasadach określonych w art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru ale wyłącznie na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: we wszystkich wskazanych działaniach, usunięto z kolumny „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie”, wszystkie wpisy dotyczące organizacji pozarządowych i placówek naukowych.

- 4) W załączniku nr 5 do zarządzenia ustanowiono działania ochronne nr 1, 7, 9, 11, 14, 31 polegające

na nieprowadzeniu określonych działań, które mogą mieć negatywny wpływ na ten gatunek, niedopuszczaniu do prowadzenia jakichkolwiek prac, które mogą skutkować pogorszeniem warunków hydrologicznych lub stanu siedliska przyrodniczego, niedopuszczeniu do prowadzenia prac zaburzających naturalne warunki wodne oraz prac odwadniających wokół zbiornika wodnego. Przedstawione działania faktycznie stanowią zakazy. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze Natura 2000 wynikają z mocy prawa. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Warto dodać, że zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody możliwe jest dostosowanie działalności rybackiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w sposób i na zasadach określonych w tym przepisie. Jednak wyłączenia określonego jeziora z użytkowania rybackiego nie można uznać za ustanowienie ww. ograniczenia, ale za zakaz, ponieważ niweczy istotę działalności rybackiej, a nie prowadzi do jej modyfikacji. Należy podkreślić, że w odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, które są objęte ochroną gatunkową, zgodnie z art. 52 ust. 1 w zw. z art. 48 i 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, są ustanowione na mocy rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska określone zakazy, w tym dotyczące umyślnego płoszenia i niepokojenia. Dlatego, gdy dla danego przedmiotu ochrony określone zakazy wynikają z ww. przepisów, nie powinno się ich powtarzać w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: działania ochronne nr 1-4, 14-15, 32, 36, 44 i 48 dotyczące siedlisk: 3140 i 7210 zostały całkowicie usunięte z zarządzenia w związku z brakiem tych siedlisk w obszarze Natura 2000.

Działania nr 31, 43 oraz 56 pierwotnie zaplanowane dla kumaka nizinnego, zostały usunięte z załącznika 5 w związku z brakiem akceptacji tego gatunku przez GDOŚ jako przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 Dzikie Las.

Działanie nr 7 (w obecnym brzmieniu załącznika - nr 3) otrzymało następującą treść: „*Zapobiegnięcie zanikowi siedliska lub pogorszeniu jego stanu poprzez dostosowanie gospodarki wodnej w zlewni zbiorników stanowiących siedlisko 3150, w sposób ograniczający straty wody tylko do procesów naturalnych*”.

Działania nr 9 i 11 (obecnie nr 5 i 7) otrzymały następujące brzmienie: „*Zapobiegnięcie zanikowi siedliska lub pogorszeniu jego stanu poprzez dostosowanie gospodarki wodnej w zlewni torfowiska, w sposób ograniczający wahania poziomu wody tylko do procesów naturalnych*”.

- 5) W załączniku nr 5 do zarządzenia ustanowiono działania ochronne nr 44-56 polegające na podjęciu określonych czynności w możliwie krótkim czasie od podpisania zarządzenia. Przedstawione działania wykraczają poza zakres czasowy obowiązywania planu zadań ochronnych, tj. aktu prawnego, którego obowiązywanie jest uzależnione od ogłoszenia w odpowiednim publikatorze, a nie wyłącznie od podpisania go przez uprawniony organ. W związku z powyższym przedstawione określenie okresu podjęcia realizacji określonych działań ochronnych należy uznać za niewłaściwe.

Sposób uwzględnienia uwagi: we wskazanych działaniach, noszących obecnie numery od 28 do 30 oraz w działaniu nr 35, jako termin podjęcia działań wskazano: „W 3-4 roku od wejścia w życie niniejszego zarządzenia...”. W przypadku działań noszących obecnie numery od 31 do 34, jako termin podjęcia działań wskazano: „W 4 roku od wejścia w życie niniejszego zarządzenia...”.

- 6) W załączniku nr 6 do zarządzenia ustanowiono wskazania do zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Banie oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kozielice polegające na tym, iż wszystkie przedsięwzięcia mogące wpływać negatywnie na obszar Natura 2000 wymagają obowiązkowego przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Należy wskazać, że wprowadzenie przedstawionych wskazań do zmian do dokumentów planistycznych prowadziłyby do powtórzenia lub modyfikacji przepisów ustawowych w aktach prawnych, w szczególności do bezprawnej modyfikacji procedury ocen oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Warto dodać, że procedura ocen oddziaływania na obszar Natura 2000 została normatywnie określona w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w szczególności w jej art. 96 ust. 1. Dlatego nie powinno się bezpodstawnie w nią ingerować poprzez m.in. wyznaczanie a priori inwestycji, dla których wymagane będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: kwestionowane fragmenty tekstu dotyczące ocen oddziaływania na środowisko zostały usunięte z załącznika nr 6.

- 7) W § 8 zarządzenia wskazano, iż akt wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).

Sposób uwzględnienia uwagi: w aktualnie procedowanym projekcie zarządzenia nie umieszczono już informacji o miejscu publikacji aktu prawnego.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami, wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- 1) W §4 wprowadzono korektę polegającą na zamianie „*siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony*” na „*siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony oraz ich siedlisk*”, co wynika z dodania do zarządzenia nowego gatunku – *Hamatocaulis vernicosus*, zlokalizowanego na torfowisku w granicach działki nr 19/1 obrębu Górnowo w gminie Banie .
- 2) W § 7 uproszczono treść zapisu poprzez usunięcie numerów i tytułów uchwał rad gmin i pozostawienie tylko listy gmin, do których studiów wprowadzane są zmiany. Taka korekta zwiększa czytelność zapisu. Dodano także gminę Myślibórz, omyłkowo pominiętą w pierwotnym brzmieniu zarządzenia.
- 3) W załączniku nr 3 do zarządzenia, zawierającym identyfikację zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony, poza wymienioną wyżej poprawką w tytule, wprowadzono szereg zmian korekcyjnych, redakcyjnych i gramatycznych. Poza tym:

- w poz. 2 (obecnie 1) dla siedliska 3150 dodano zagrożenie F02.03 - wędkarstwo, zidentyfikowane na jeziorze Górnowo (błędnie uznanym pierwotnie za siedlisko 3140) oraz uzupełniono opisy innych zagrożeń mających zastosowanie również do tego jeziora;
- usunięto zagrożenia dla siedliska 7210, które pierwotnie również zostało błędnie zidentyfikowane;
- dotychczasowe zagrożenia dotyczące pachnicy dębowej i kozioroga dębosza zostały zastąpione zagrożeniem „U – nieznane zagrożenie lub nacisk” w związku z niedostatecznym rozpoznaniem rozmieszczenia stanowisk tych gatunków (wg SDF aktualizowanego w grudniu 2016 r. gatunki te nadal są przedmiotami ochrony w obszarze, a PUL dla Nadl. Myślubórz wykazuje dla obszaru Dzikiego Las 8 stanowisk pachnicy i 4 stanowiska kozioroga) ;
- usunięto wpisy dotyczące kumaka nizinnego w związku z brakiem akceptacji tego gatunku przez GDOŚ jako przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 Dzikiego Las;
- dodano nowy gatunek – *Hamatocaulis vernicosus*, w związku ze zlokalizowaniem jego mocnego stanowiska na torfowisku w granicach działki nr 19/1 obrębu Górnowo w gm. Banie, wraz ze zidentyfikowanymi dotychczas zagrożeniami.

4) W załączniku nr 4 do zarządzenia:

- usunięto poz. 1, 3, 6 i 12 dotyczące siedlisk: 3140, 6150, 7210 i 91F0 w związku z brakiem tych siedlisk w obszarze Natura 2000;
- usunięto poz. 15 dotyczącą kumaka nizinnego w związku z brakiem akceptacji tego gatunku przez GDOŚ jako przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 Dzikiego Las;
- zmieniono numerację w tabeli oraz przeredagowano treść celów dla siedlisk 3150, 7110, 7140, 9110, 9130, 9160, 91D0 i 91E0 z zachowaniem merytorycznej zawartości treści dotychczasowych;
- dodano nowy gatunek – *Hamatocaulis vernicosus*, w związku ze zlokalizowaniem jego mocnego stanowiska na torfowisku w granicach działki nr 19/1 obrębu Górnowo w gm. Banie.

5) W załączniku nr 5 oprócz wyżej już opisanych zmian wynikających z uwag wniesionych przez Ministra Środowiska oraz zmian redakcyjnych i korekcyjnych, wprowadzono następujące zmiany:

- w działaniach nr 5, 6, 7, 8, 33 (obecnie 1, 2, 3, 4, 21), w kolumnie „Obszar wdrażania” dodano lokalizację siedlisk w rejonie Jeziora Górnowo, co wynika z przeprowadzonej weryfikacji siedlisk;
- doprecyzowano działanie nr 8 (obecnie nr 4) w zakresie prowadzenia ekstensywnej gospodarki rolnej, z jednoczesnym określeniem działań fakultatywnych;
- w większości działań ochronnych doprecyzowano lokalizację obszaru wdrażania działań ochronnych czyniąc je bardziej identyfikowalnymi;
- zmodyfikowano treść działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji działań ochronnych, zwłaszcza w zakresie urealnienia terminów badań monitoringowych;
- zmodyfikowano i doprecyzowano treść działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o siedliskach przyrodniczych: 9130, 9160, 91D0;

- w działaniach ochronnych określonych w poz. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 dopisano w kolumnie „przedmiot ochrony” nowy gatunek – *Hamatocaulis vernicosus*;
 - dodano nowe działanie z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy przewidziane dla haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus*.
- 6) W załączniku nr 6 oprócz wyżej już opisanych zmian wynikających z uwag wniesionych przez Ministra Środowiska oraz zmian redakcyjnych i korekcyjnych, dodano wskazania do zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Myślibórz. W pierwotnym tekście zarządzenia, gmina ta została omyłkowo pominięta.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i ust. 9 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie kontynuował zapewnienie zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, możliwości udziału w pracach związanych z opracowywaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych, poprzez powiadomienie osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000 o możliwości zgłaszania uwag oraz wniosków do przygotowanego projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO (zawiadomienie z dnia 19 maja 2016 r., znak: WOPN-ON.6320.4.2016.RCH, WOPN-ON.6320.5.2016.RCH, WOPN-ON.6320.10.2016.RCH).

W wyniku tego etapu procedury, wpłynęły pisma od 6 podmiotów, z czego:

- 2 podmioty przekazały informację o braku uwag (Enea Operator i RZGW w Szczecinie);
- 4 podmioty zgłosiły 32 uwagi. Ich zestawienie wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione, zawarto w poniższej tabeli.

Ponadto, podczas lustracji terenu w omawianym obszarze Natura 2000 w dniach 18.02.2017 r. i 25.02.2017 r. zlokalizowano stanowiska pachnicy dębowej oraz kozioroga dębosza, co zostało uwzględnione w dokonywanych zmianach zarządzenia.

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	Informacja o zmianie numeracji wydzieleń wymienionych w załączniku nr 5 do zarządzenia, w związku z wejściem w życie nowego Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Myslibórz na lata 1016 – 2025.	Uwaga została uwzględniona poprzez wprowadzenie stosownych poprawek w oznaczeniach wydzieleń w kolumnie „Obszar wdrażania”.
2	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	Komentarz ogólny do niżej wymienionych uwag – zaznaczone kolorem niebieskim na projektach zarządzeń działania – utrudniają gospodarkę leśną oraz nie uwzględniają kosztów proponowanych działań ochronnych i ich skutków prawnych.	Poszczególne uwagi zgłoszone przez Nadleśnictwo wraz ze sposobem ich rozstrzygnięcia zostały omówione poniżej. Nie wydaje się aby zaplanowane działania ochronne stanowiły jakies poważne utrudnienia w prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej lub były szczególnie kosztochłonne, tym bardziej, że wiele z nich polega tylko na ograniczeniu rozmiarów prowadzonej obecnie gospodarki. Ponadto, wszystkie działania ochronne dotyczące siedlisk przyrodniczych znajdujących w zasięgu działania Nadleśnictwa Myslibórz, są ujęte w aktualnym brzmieniu, w Programie ochrony przyrody, stanowiącym integralną część Planu Urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Myslibórz na lata 2016-2025, zatwierdzonego do stosowania przez Ministra Środowiska pismem z dnia 20 lipca 2016 r., znak DLP-L611.52.2016. Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń.
3	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W działaniu nr 5 (obecnie 1) dla siedliska 3150, zmiana numeracji wydzieleń stanowiących okrajek zbiornika.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń.
4	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W działaniu nr 9 (obecnie 5) dla siedliska 7110, zmiana numeracji wydzieleń w obszarze wdrażania działania.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń.
5	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W działaniu nr 10 (obecnie 6) dotyczącym pozostawiania leśnej strefy ekotonowej wokół siedliska 7110 – usunąć słowa „częściowej i gniazdowej” oraz zmienić numerację wydzieleń w obszarze wdrażania działania.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń, dodając omyłkowo pominięte wcześniej wydzienie 143d. Treść działania ochronnego zmodyfikowano we wskazywany sposób, jednak ze względu znaczenie stref ekotonowych również dla pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, dopisano te gatunki w kolumnie „Przedmiot ochrony”, a na końcu treści działania, dodano zdanie: „...ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, zapewniającym ciągłość występowania drzew rozwojowych dla tych gatunków”.
6	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W działaniu nr 11 (obecnie 7) dotyczącym utrzymania obecnych warunków hydrologicznych w siedlisku 7140, zmiana numeracji wydzieleń w obszarze wdrażania działania	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń.
7	Nadleśnictwo Myslibórz	W działaniu nr 12 (obecnie 8) dotyczącym pozostawiania leśnej strefy ekotonowej wokół siedliska 7140 – usunąć słowa „częściowej i gniaz-	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń. Treść działania ochron-

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	06.06.2016 r.	dowej” oraz zmienić numerację wydzieleń w obszarze wdrażania działania.	nego zmieniono we wskazany sposób, jednak ze względu znaczenie stref ekotonowych również dla pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, dopisano te gatunki w kolumnie „Przedmiot ochrony”, a na końcu treści działania, dodano zdanie: „...ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, zapewniającym ciągłość występowania drzew rozwojowych dla tych gatunków”.
8	Nadleśnictwo Mysłibórz 06.06.2016 r.	W działaniu nr 13 (obecnie 9) dotyczącym ochrony przed zarastaniem siedliska 7140 – w ewidencji SILP wydzielania leśne wg nowego „Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Mysłibórz na lata 2016-2025: 138h, 117h, 116g, 144c, 138k są opisane jako nieużytek (bagno), stąd nie będą prowadzone prace na tym terenie – usunąć zapis.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń. Działanie nr 13 (obecnie 9) dotyczy usuwania nalotów i podrostów brzoź, świerków i olszy czarnej (z zachowaniem określonych w nim warunków) na płatach siedliska 7140 znajdujących się w obszarze Natura 2000. Fakt, że wskazane wydzielania są opisane w ewidencji SILP jako nieużytek (bagno) nie może stanowić podstawy do wykreślenia z planu zadań ochronnych wskazanego działania, istotnego dla ochrony siedliska. Ponadto, w załączniku nr 3 do Programu ochrony przyrody, będącego integralną częścią PUL dla Nadleśnictwa Mysłibórz na lata 2016-2025, wydzielania te zostały opisane jako siedlisko 7140, a w załączniku nr 2 do tego Programu treść działania w dotychczasowym brzmieniu jest zadaniem wskazanym do stosowania.
9	Nadleśnictwo Mysłibórz 06.06.2016 r.	Treść działania nr 16 (obecnie 10) dotyczącego odbudowy zasobów martwego drewna w siedlisku 9110, zmienić na następującą: „Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew dziuplastych”.	Uwagę uwzględniono zmieniając treść działania w następujący sposób: <i>Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew. Działanie nie dotyczy usuwania drzew stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, drzew przegradzających ciągi komunikacyjne oraz sytuacji kłeskowych.</i>
10	Nadleśnictwo Mysłibórz 06.06.2016 r.	Treść działania nr 17 (obecnie 11) dotyczącego poprawy struktury wiekowej drzewostanu w płatach siedliska 9110, zmienić na następującą: „Pozostawienie podczas cięć rębnych, powierzchni drzewostanów w formie grup, kęp z nienaruszonymi także dolnymi warstwami lasu (do naturalnego rozpadu). Powierzchnie ze starodrzewem powinny być w miarę możliwości regularnie rozproszone (do naturalnego rozwoju). Powierzchnie ze starodrzewem muszą być regularnie rozproszone na powierzchni siedliska kwasnej buczyny w granicach obszaru z wykorzystaniem m.in. ukształtowania terenu, warunków hydrologicznych i innych sprzyjających czynników z dopuszczeniem interwencji polegającej na powalaniu martwych drzew w pobliżu dróg oraz miejsc przebywania ludności. Nie dotyczy wydzieleń o powierzchni poniżej 1,00 ha lub bloków upraw pochodnych”.	Uwagę uwzględniono częściowo zmieniając treść działania w następujący sposób: <i>Pozostawienie podczas cięć rębnych, powierzchni drzewostanów w formie grup, kęp z nienaruszonymi także dolnymi warstwami lasu (do naturalnego rozpadu). Powierzchnie ze starodrzewem powinny być w miarę możliwości regularnie rozproszone na powierzchni siedliska kwasnej buczyny w granicach obszaru z wykorzystaniem m.in. ukształtowania terenu, warunków hydrologicznych i innych sprzyjających czynników. Działanie nie dotyczy usuwania drzew stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz drzew przegradzających ciągi komunikacyjne.</i>

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
11	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	Treść działania nr 18 (obecnie 12) dotyczącego odbudowy zasobów martwego drewna w płatach siedliska 9130, zmienić na następującą: „Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających dziuplastych drzew”.	Jak w poz. 9.
12	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W działaniu nr 19 (obecnie 13) dotyczącym siedliska 9130 dopisać: „Na siedliskach przyrodniczych znajdujących się w obszarach SOO Natura 2000 należy wykonywać zalecenia zgodnie z Porozumieniem nr 1/2009 z dnia 23 listopada 2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a RDOŚ w Szczecinie”.	Treść wskazanego działania pozostawiono bez zmian. Działanie to ma na celu preferowanie w żywnych buczynach gatunków drzew właściwych dla siedliska 9130, we właściwym udziale. Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej, doprecyzowanymi w Wytycznych GDOŚ z dnia 12.12.2012 r., <i>działania powinny być formułowane tak, by miały samodzielny sens. Nie powinny odsyłać np. do wewnętrznych zarządzeń, instrukcji i zasad poszczególnych podmiotów, innych planów, które mogą być zmienione w okresie obowiązywania PZO, tym bardziej w sytuacji, gdy dokumenty te nie są powszechnie dostępne (nie są publikowane)</i> . Ponadto, treść działania w dotychczasowym brzmieniu jest zadaniem wskazanym do stosowania w Programie ochrony przyrody, stanowiącym integralną część Planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Myslibórz na lata 2016-2025, zatwierdzonym przez Ministra Środowiska pismem z dnia 20 lipca 2016 r., znak DLP-L611.52.2016.
13	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	Treść działania nr 20 (obecnie 14) dotyczącego poprawy struktury wiekowej w siedlisku 9130, zmienić na następującą: „Pozostawienie podczas cięć rębnych, powierzchni drzewostanów w formie grup, kęp z nienaruszonymi także dolnymi piętami lasu (do naturalnego rozwoju). Powierzchnie ze starodrzewem muszą być w miarę regularnie rozproszone na powierzchni siedliska żywej buczyny w granicach obszaru z wykorzystaniem m.in. ukształtowania terenu, warunków hydrologicznych i innych sprzyjających czynników z dopuszczeniem interwencji polegającej na powalaniu martwych drzew w pobliżu dróg oraz miejsc przebiegania ludności. Nie dotyczy wydzielen o powierzchni poniżej 1,00 ha lub bloków upraw pochodnych”.	Jak w poz. 10.
14	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W obszarze wdrażania działania nr 21 (obecnie 15) dotyczącym wyznaczenia powierzchni referencyjnych – zmiana numeracji wydzielen.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzielen.
15	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	Treść działania nr 22 (obecnie 16) dotyczącego odbudowy zasobów martwego drewna w płatach siedliska 9160, zmienić na następującą: „Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna. Kontynuowanie	Jak w poz. 9.

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
16	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna obumierających dziuplastych drzew”. Treść działania nr 23 (obecnie 17) dotyczącego poprawy struktury wiekowej drzewostanu w płatach siedliska 9160, zmienić na następującą: „Pozostawianie starodrzewu w formie grup, kęp z nienaruszonymi także dolnymi piętami lasu, do naturalnej śmierci, przy użytkowaniu rębnym zupełnym, częściowym i gniazdowym”.	Uwagę uwzględniono poprzez zmianę treści działania w następujący sposób: <i>Pozostawienie podczas cięć rębnych, ok. 5% powierzchni drzewostanów w formie grup, kęp z nienaruszonymi także dolnymi warstwami lasu (do naturalnego rozpadu). Powierzchnie ze starodrzewem powinny być w miarę możliwości regularnie rozproszone na powierzchni siedliska grądu w granicach obszaru z wykorzystaniem m.in. ukształtowania terenu, warunków hydrologicznych i innych sprzyjających czynników.</i>
17	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	Usunąć treść działania nr 24 (obecnie 18) dotyczącego preferowania w drzewostanie gatunków grądowych.	Kwestionowane (bez uzasadnienia) działanie ma kluczowe znaczenie dla ochrony siedliska 9160 i oceny jego poszczególnych płatów. Celem jego wprowadzenia jest minimalizacja zidentyfikowanych zagrożeń oraz poprawa oceny parametru „struktura i funkcja” w zakresie udziału gatunków grądowych oraz zwiększenia różnorodności gatunkowej. Zdaniem tutejszego organu kwestionowane działanie powinno pozostać w niezminionej formie, tym bardziej, że treść działania w dotychczasowym brzmieniu jest zadaniem wskazanym do stosowania w Programie ochrony przyrody stanowiącym integralną część Planu urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Myslibórz na lata 2016-2025, zatwierdzonym przez Ministra Środowiska pismem z dnia 20 lipca 2016 r., znak DLP-L611.52.2016.
18	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W obszarze wdrażania działania nr 25 (obecnie 19) dotyczącym wyznaczenia powierzchni referencyjnych dla siedliska 91D0 – zmiana numeracji wydzieleń.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń.
19	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	Treść działania nr 26 (obecnie 20) dotyczącego pozostawienia leśnej strefy ekotonowej wokół siedliska, zmienić na następującą: „zaniechanie wykonywania rębni zupełnej, częściowej i gniazdowej w odległości 30m od przebiegu granicy siedliska”. W obszarze wdrażania tego działania – zmiana numeracji wydzieleń.	Uwagę uwzględniono częściowo poprzez zmianę treści działania w następujący sposób: <i>Kształtowanie stref ekotonowych o szerokości 1-2 wysokości drzewostanu wzdłuż płatów siedliska o powierzchni powyżej 1 ha, nieużytkowanych rębiami zupełnymi, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pachticy dębowej i koziaroga dębosza, zapewniającym ciągłość występowania drzew rozwojowych dla tych gatunków</i> . Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń.
20	Nadleśnictwo Myslibórz 06.06.2016 r.	W obszarze wdrażania działania nr 34 (obecnie nr 22) – zmiana numeracji wydzieleń.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”, wynikające ze zmiany numeracji wydzieleń.
21	Nadleśnictwo	W obszarze wdrażania działania nr 35 (obecnie nr 23) – zmiana numeracji wydzieleń.	Wprowadzono stosowne poprawki w kolumnie „Obszar wdrażania”,

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	Myslibórz 06.06.2016 r.	racji wydzieleni.	wynikające ze zmiany numeracji wydzieleni.
22	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie 06.06.2016 r.	Uwaga do załącznika 3 - propozycja wykreślenia zagrożeń istniejących: - inne rodzaje praktyk leśnych (9110, 9130, 9160), - usuwanie martwych i umierających drzew (9110, 9130, 9160, pacznica dębowa, kozioróg dębosz).	Wskazane zagrożenia (B02.04 i B07) przeniesiono do grupy zagrożeń potencjalnych. Ponieważ podczas prac nad planem zadań ochronnych większość płatów siedlisk 9110, 9130 i 9160 uzyskała negatywne oceny (U1, U2) parametru „struktura i funkcja” (zwłaszcza w odniesieniu do wskaźników: h134, h145, h241, h3, h38) i konieczne jest odzwierciedlenie tego stanu w załączniku nr 3 do zarządzenia, w kolumnie dotyczącej zagrożeń istniejących dodano zagrożenie „J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska”. W przypadku pacznicy dębowej i kozioroga dębosza, dotychczasowe zagrożenia zastąpiono zagrożeniem „U – nieznane zagrożenie lub nacisk”.
23	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie 06.06.2016 r.	Uwaga do działań nr 10 (obecnie 6), 26 (obecnie 20) dotyczących pozostawiania leśnej strefy ekotonowej wokół siedliska – zapis powoduje utrudnienia w prowadzeniu gospodarki leśnej z uwagi na małe płaty siedliska przyrodniczego. W wielu przypadkach powierzchnia strefy ekotonowej będzie większa od samego siedliska przyrodniczego. Wnosimy o pozostawienie zapisu: „Kształtowanie stref ekotonowych o szerokości 1-2 wysokości drzewostanu wzdłuż siedlisk przyrodniczych o powierzchni powyżej 1,0 ha, nieużytkowane rębniami zupełnymi”. Mianowicie: 7110: 144a (bagno – 0,09ha), 144d (nie ma w opisie inf.o bagnie jest d-stan), 143a (d-stan z 7 bagnami po 0,05 ha, 0,12 ha, 0,02 ha – łącznie 0,76 ha bagien); 7140: 138k (d-stan z 2 bagnami po 0,05 ha), 138j (bagno – 0,24 ha), 144a, d (to już niby jest siedliskiem 7110 a jest tu wpisane również), 138k (powtórzenie); 7210: 138h (d-stan-1 bagno – 0,10 ha), 138k (jest siedliskiem 7140!); 91D0: 416l, m, s (d-stany z bagnami 0,10, 0,20 ha), 417f (d-stan z 2 bagnami 0,04+0,18 ha), 116 d (d-stan z bagnem 0,20 ha), 117f (d-stan), 117g (d-stan 4 bagna 2x0,10 ha, 2x0,05 ha), 120a (d-stan z 0,05 ha bagnem).	Uwagę uwzględniono, jednak ze względu znaczenie stref ekotonowych również dla pacznicy dębowej i kozioroga dębosza, dopisano te gatunki w kolumnie „Przedmiot ochrony”, a na końcu treści działania, dodano zdanie: „...ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pacznicy dębowej i kozioroga dębosza, zapewniającym ciągłość występowania drzew rozwojowych dla tych gatunków”.
24	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Uwaga do działań nr 18 (obecnie 12) i 22 (obecnie 16), dotyczących odbudowy zasobów martwego drewna w siedliskach 9130 i 9160 – Konsekwentne – zapis rygorystyczny. Nie każde drzewo martwe, stare i obumierające można pozostawić. Uwaga jak wyżej.	Uwagę uwzględniono. Treść wskazanych działań otrzymała następujące brzmienie: <i>Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew. Działanie nie dotyczy usuwania drzew sowa-</i>

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	06.06.2016 r.		rządzących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, drzew przegradających ciąg komunikacyjny oraz sytuacji klęskowych.
25	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie 06.06.2016 r.	Uwaga do działań nr 17 (obecnie 11) i 20 (obecnie 14), dotyczących poprawy struktury wiekowej drzewostanu w siedliskach 9110 i 9130 – propozycja zmiany dotychczasowej treści „...do naturalnego rozwoju”, na treść „...do naturalnego rozpadu”.	Uwagę uwzględniono.
26	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie 06.06.2016 r.	Uwaga do działania nr 23 (obecnie 17), dotyczącego poprawy struktury wiekowej drzewostanu w płatach siedliska 9160 – 10% to dużo – łącznie dotyczy to 23,66 ha siedliska 9160. Pozostawianie podczas cięć rębnych, powierzchni drzewostanów w formie grup, kęp z nienaruszonymi także dołnymi piętrami lasu (do naturalnego rozpadu). Powierzchnie ze starodrzewem muszą być w miarę równomiernie rozproszone na powierzchni siedliska w granicach obszaru z wykorzystaniem m.in. ukształtowania terenu, warunków hydrologicznych i innych sprzyjających czynników.	Uwagę uwzględniono częściowo. Obecnie treść działania brzmi następująco: <i>Pozostawienie podczas cięć rębnych, ok. 5% powierzchni drzewostanów w formie grup, kęp z nienaruszonymi także dołnymi warstwami lasu (do naturalnego rozpadu). Powierzchnie ze starodrzewem powinny być w miarę możliwości regularnie rozproszone na powierzchni siedliska grądu w granicach obszaru z wykorzystaniem m.in. ukształtowania terenu, warunków hydrologicznych i innych sprzyjających czynników.</i> Ponadto, treść działania w dotychczasowym brzmieniu jest zadaniem wskazanym do stosowania w Programie ochrony przyrody, stanowiącym integralną część Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Myślibórz na lata 2016-2025, zatwierdzonym przez Ministra Środowiska piśmie z dnia 20 lipca 2016 r., znak DLP-L611.52.2016.
27	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie 06.06.2016 r.	Uwaga do działania nr 13 (obecnie 9) dotyczącego usuwania nalotów i podrostów brzoź, świerków i olszy czarnej z płatów siedliska 7140 – uwaga dotyczy samego finansowania – 11,44ha. Wnosimy o zmianę podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie powyższego działania.	Działanie nr 13 (obecnie 9) dotyczy usuwania nalotów i podrostów brzoź, świerków i olszy czarnej (z zachowaniem określonych w nim warunków) na płatach siedliska 7140 znajdujących się w obszarze Natura 2000. Fakt, że wskazane wydzielenia są opisane w ewidencji SILP jako nieużytek (bagno) nie może stanowić podstawy do wykreślenia z planu zadań ochronnych wskazanego działania obligatoryjnego. Ponadto, w załączniku nr 3 do Programu ochrony przyrody, będącego integralną częścią PUL dla Nadleśnictwa Myślibórz na lata 2016-2025, wydzielenia te zostały opisane jako siedlisko 7140, a w załączniku nr 2 do tego Programu treść działania w dotychczasowym brzmieniu, jest zadaniem wskazanym do stosowania. W tej sytuacji, zmiana podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania nie byłaby właściwa, tym bardziej, że działanie dotyczy gruntów Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Myślibórz.
28	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga do działania nr 35 dotyczącego uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku 91E0 (w możliwie krótkim czasie od wejścia w życie niniejszego zarządzenia...) – W zarządzeniu dla Pojezierza Myśliborskiego	Kwestionowany zapis zmieniono na następujący: „W 3-4 roku od wejścia w życie niniejszego zarządzenia...”.

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
29	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 02.06.2016 r.	zmieniono taki zapis jako mało precyzyjny. Uwaga do działań nr 44-56 (obecnie 28-35) dotyczących wykonania ekspertyzy hydrologicznej dla siedliska 3150, szczegółowego rozpoznania hydrologicznego, fitosocjologicznego, florystycznego i bezkręgowców dla siedlisk: 7140, 7110, 9110, 9130, 9160 i 91D0 (w możliwości krótkim czasie od wejścia w życie niniejszego zarządzenia...) - W zarządzeniu dla Pojezierza Myśluborskiego zmieniono taki zapis jako mało precyzyjny.	Wprowadzono stosowne poprawki. We wskazanych działaniach, noszących obecnie numery od 28 do 30, jako termin podjęcia działań wskazano: „W 3-4 roku od wejścia w życie niniejszego zarządzenia...”. W przypadku działań noszących obecnie numery od 31 do 34, jako termin podjęcia działań wskazano: „W 4 roku od wejścia w życie niniejszego zarządzenia...”.
30	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga do zmienianego załącznika nr 5 z wnioskiem o zmianę nazwy podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania nr 2 (był „Prezes właściwego Koła PZW w Szczecinie”, powinien być „użytkownik obwodu rybackiego”).	Wprowadzono wnioskowaną zmianę.
31	Urszula Banaś-Stankiewicz – koordynator PZO dla obszaru Dzielcy Las i Joanna Zarzycka-Streitfeld - wykonawca PZO dla obszaru Dzielcy Las	Zapytanie dotyczy wykreślenia siedliska 7210 – siedlisko 7210 zostało zidentyfikowane na podstawie informacji ustnych od Pana Pawła Plucińskiego, który w 2009 r. wykonał inwentaryzację przyrodniczą m.in. na terenie rynny, w której zlokalizowane jest Jezioro Górnowo. Dotychczas wykonane wówczas fotografie szuwaru kłociowego <i>Cladietum marisci</i> , będącego identyfikatorem siedliska 7210, portret kłoci wiechowatej <i>Cladium mariscus</i> , portret kruszczyka błotnego <i>Epipactis palustris</i> , które prawdopodobnie reprezentuje siedlisko 7230-3. Wykonawca nie zgłosił jednak do PZO siedliska 7230, ponieważ miał za mało danych na jego temat. Wykonawca podczas badań terenowych prowadzonych w czerwcu 2013 r. stwierdził Ponadto takie gatunki, jak m.in. turzycę żółtą <i>Carex flava</i> , bobrka trójlistkowego <i>Menyanthes trifoliata</i> oraz dobrze wykształconą warstwę mszystą utworzoną m.in. przez gatunki z rodzaju <i>Drepanocladus</i> sp., które również mogą wskazywać na siedlisko 7230. Na dodatkowej fotografii wykonanej podczas badań w 2013 r. przedstawiono widok na torfowisko oraz okalający je okrajek z zarostami wierzbowymi od zachodniej strony jeziora Górnowo. Podczas badań terenowych w 2013 r. okrajek był silnie podtopiony, dodatkowo gęste zarosła wierzbowe uniemożliwiły Wykonawcy wejście na torfowisko. Niestety zbyt duża odległość uniemożliwiła rozpoznanie kłociowiska <i>Cladietum marisci</i> , jednak fotografie wykonane przez pana Pawła Plucińskiego w 2009 r. ewidentnie wskazują na jego występowanie.	Zgodnie z wcześniejszym wnioskiem Wykonawcy PZO, siedlisko 7210 zostało dodane do SDF w pierwszym kwartale 2014 r. i uwzględnione jako przedmiot ochrony w Planie zadań ochronnych dla obszaru Dzielcy Las ustanowionym Zarządzeniem RDOŚ z dnia 29 kwietnia 2014 r. Podczas kolejnej weryfikacji SDF dokonywanej przez GDOŚ w czerwcu 2015 r. została zakwestionowana zasadność uznania tego siedliska za przedmiot ochrony, skutkiem czego pracownicy RDOŚ przeprowadzili wizję terenową w dniu 8 lipca 2015 r. i zweryfikowali siedliska hydrogeniczne występujące w rejonie Pia-sieczna. Ponieważ nie odnaleziono kłoci wiechowatej, a w miejscu wskazanym przez Wykonawcę znajduje się szuwar oczeretu, jeziornego, uznano, że siedlisko 7210 nie występuje już w obszarze w postaci pozwalającej na uznanie go za przedmiot ochrony (obecności kłoci wiechowatej nie potwierdzono także w wydzielaniu 1381, gdzie była notowana jeszcze w 2007 r.). Jednocześnie potwierdzono obecność siedliska 7230 w dwóch lokalizacjach – w sąsiedztwie wydzielania 1381 oraz na ple środkowego jeziora na wschód od Górnowa. W tej ostatniej lokalizacji (zgodnej z sugestią Wykonawcy) na mechowisku odnotowano oprócz licznej populacji kruszczyka błotnego <i>Epipactis palustris</i> , także silną populację <i>Hamatocaulis vernicosus</i> . W toczącej się obecnie procedurze kolejnej weryfikacji SDF-u zaproponowano uznanie za przedmiot ochrony <i>Hamatocaulis vernicosus</i> , natomiast siedlisko 7230 nie kwalifikuje się do uznania za przedmiot ochrony z uwagi na znikomą powierzchnię, jaką zajmuje w stosunku do krajowych zasobów. Niezależnie od typu siedliska, dla wskazanych po-

L.p.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
32	Urszula Banaś-Stankiewicz – koordynator PZO dla obszaru Dzikiego Lasu i Joanna Zarzycka-Streitfeld - wykonawca PZO dla obszaru Dzikiego Lasu	<p>Zapytanie dotyczy wprowadzonej zmiany siedliska 3140 na 3150. Wykonawca zidentyfikował siedlisko 3140 na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustnej informacji od Pana Pawła Plucińskiego, który w 2009 r. stwierdził w wodach jeziora Górnego bogatą populację ramienia reprezentujących siedlisko 3140. Ramienice <i>Chara sp.</i> to gatunki wskaźnikowe wód alkalicznych, zasobnych w węgiel wapnia; - gatunków sfotografowanych w 2009 r. przez Pana Pawła Plucińskiego na torfowisku okalającym jezioro Górno po jego północnej stronie, czyli kłoci wiechowatej <i>Cladium mariscus</i> oraz kruszczyka błotnego <i>Epipactis palustris</i>. Gatunki te wskazują na alkaliczny charakter siedliska, czyli torfowiska okalającego jezioro; - gatunków stwierdzonych przez Wykonawcę podczas badań terenowych przeprowadzonych w czerwcu 2013 r. takich jak: turzyca żółta <i>Carex flava</i>, bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i> ta oraz mchy z rodzaju <i>Drepanocladus</i> sp. Gatunki te również wskazują na alkaliczny charakter siedliska będącego w bezpośrednim sąsiedztwie wód jeziora Górnego. <p>Wymienione wyżej gatunki wskazują na alkaliczny charakter kompleksu jeziora Górnego wraz z częściowo okalającym je torfowiskiem. Na jakiej podstawie RDOŚ zamienił twarde wodne oligotroficzne siedlisko 3140 na siedlisko 3150, reprezentując naturalne eutroficzne zbiorniki wodne.</p>	<p>wierzchni zostały zaplanowane działania ochronne, które powinny zabezpieczyć te obiekty przed dalszą degradacją.</p> <p>Zgodnie z wcześniejszym wnioskiem Wykonawcy PZO, siedlisko 3140 zostało dodane do SDF w pierwszym kwartale 2014 r. i uwzględnione jako przedmiot ochrony w Planie zadań ochronnych dla obszaru Dzikiego Las, ustanowionym Zarządzeniem RDOŚ z dnia 29 kwietnia 2014 r. Podczas kolejnej weryfikacji SDF dokonywanej przez GDOŚ w czerwcu 2015 r. została zakwestionowana zasadność uznania tego siedliska za przedmiot ochrony, skutkiem czego pracownicy RDOŚ przeprowadzili wizję terenową w dniu 8 lipca 2015 r. i zweryfikowali siedliska hydrogeniczne występujące w rejonie Piaseczna. Ponieważ nie odnaleziono w wodach jeziora Górnego ramienia ani też kłoci wiechowatej, uznano, że siedlisko 3140 uległo degradacji, przekształcając się w siedlisko 3150, co potwierdziła obecność gatunków wskaźnikowych.</p>

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353), obwieszczeniem z dnia 3 marca 2017 r., znak: WOPN-ON.6320.10.2016.RCh/ WOPN-ON.6320.1.2017.RCh, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzikiego Las, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OoŚ. Treść obwieszczenia została podana do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w dniu 06.03.2017 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 06.03.2017 r. do 03.04.2017 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – KURIER SZCZECIŃSKI, opublikowane w dniu 21.03.2017 r.,
- rozesłanie pocztą tradycyjną oraz elektroniczną do wszystkich urzędów gmin i starostw, a także do innych podmiotów związanych z przedmiotowym obszarem Natura 2000.

Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło 5 pism zawierających 21 uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów: Enea Operator, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, Nadleśnictwo Myslibórz, Klub Przyrodników, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Ze strony 2 podmiotów (Enea, GDOŚ) otrzymano pisemną informację o nie wniesieniu uwag do projektu.

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1	Klub Przyrodników (28.03.2017)	Wśród zagrożeń dla siedliska 3150 należy dodać, że presja wędkarzy powoduje także zaburzanie strefy brzegowej jeziora poprzez budowę nielegalnych kładek wędkarskich. Należy dodać zagrożenie ze strony gospodarki leśnej w strefie brzegowej śródlęsnych oczek wodnych, występujących w tym obszarze.	Uwagę częściowo uwzględniono. Wędkarstwo zostało ujęte jako zagrożenie istniejące dla siedliska 3150. W tym zakresie uzupełniono opis zagrożenia. Gospodarka leśna została wskazana jako zagrożenie potencjalne dla zintensyfikowanych siedlisk 3150 w obszarze.
2	Klub Przyrodników (28.03.2017)	Celem działań dla siedliska 3150 powinno być w szczególności osiągnięcie naturalnego stanu strefy brzegowej jezior (m. in. poprzez eliminację kładek wędkarskich i poprzez wyłączenie strefy ekotonowej od oczek wodnych z zabiegów gospodarczo-leśnych).	Uwaga nieuwzględniona. Cele wskazane w załączniku nr 4 nie są opisywane tak szczegółowo. Zaplanowane zadania ochronne (lp. 1, 2) dla siedliska 3150 wskazują, iż bardzo ważnym elementem tych działań jest ochrona strefy brzegowej jezior.
3	Klub Przyrodników	Cel działań ochronnych dla leśnych siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160 powinien obejmować także zapewnienie w obszarze istnienia płatów tych siedlisk,	Uwaga nieuwzględniona. Cele działań ochronnych oraz zaplanowane działania dla siedlisk 9110, 9130 oraz 9160 obejmują także zapewnienie zachowania

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	(28.03.2017)	<p>nie mniejszych niż 10% zasobów każdego z nich, mogących rozwijać się w sposób spontaniczny, stanowiący punkt odniesienia do oceny cech siedlisk pozostających pod gospodarką leśną. Płaty takie umożliwią zachowanie tych elementów związanych z w/w siedliskami różnorodności biologicznej, które źle tolerują gospodarkę leśną, z czasem dostarczą także odniesienia na temat naturalnej dynamiki drzewostanów i runa, naturalnego kształtowania się zasobów drzew biocenotycznych i martwego drewna. Sposobem osiągnięcia tego celu powinno być wyznaczenie tzw. powierzchni referencyjnych (już częściowo ujęte w zadaniach ochronnych, lecz w niewystarczającym zakresie) i uznanie proponowanego od dawna rezerwatu przyrody Dziecizy Las.</p>	<p>fragmentów starodrzewów. Dla siedliska 9130 zaplanowano wyznaczenie ekosystemów referencyjnych w łącznym udziale ok. 5% zasobów siedliska w obszarze (pow. ok. 47 ha). Obejmują one w większości duże płaty starodrzewów, najlepiej zachowanych i równomiernie rozmieszczonych w obszarze. Dla siedlisk 9110 oraz 9160 z uwagi na zbyt małą powierzchnię oraz brak stwierdzonych, dobrze zachowanych płatów nie wyznaczono powierzchni referencyjnych. Niemniej planowane uzupełnienie stanu wiedzy dot. ww. siedlisk przyrodniczych może dostarczyć informacji na bazie których wyznaczenie ekosystemów referencyjnych także dla siedlisk 9110, 9160 stanie się uzasadnione. W obszarze „Dziecizy Las” istnieje spory potencjał dla rozwoju siedliska 9160, w szczególności w wydzieleniach leśnych z dominacją dębu szypułkowego (często przeszło 150-letniego), domieszką buka, grabu i lipy drobnolistnej oraz znaczącym udziałem odnowień grabowych (obecnie część z tych wydzieleni została opisana zinventaryzowana jako 9130 lub nie stanowi żadnego z siedlisk przyrodniczych). Jedno z takich wydzieleni, stanowiące potencjalne siedlisko 9160 (istotne także z punktu widzenia występowania w obszarze pachnicy dębowej i kozioroga dobosza) z 210-letnim drzewostanem dębowym zostało wyznaczone jako ekosystem referencyjny (Zarządzenie Nr 12/2017 Nadleśniczego Nadleśnictwa Myślibórz z dnia 27 lutego 2017 r.) niezależnie od zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych (wydz. 111a, pow. 3,18ha). Ob-</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>szar proponowanego rezerwatu przyrody „Dziczy Las” (Waloryzacja przyrodnicza gminy Banie 1998) nie kwalifikuje się w opinii RDOŚ do uznania za rezerwat przyrody (w jego obrębie dominują juwenilne, zubożone płaty żyźnych buczyn oraz zniekształcone drzewostany z dominacją dębu szypułkowego uznane przez wykonawców dokumentacji do PZO za siedlisko żyźnej buczyny pomorskiej).</p>
4	Klub Przyrodników (28.03.2017)	<p>Nie ma powodu do usuwania zagrożeń dla pachnicy i kozioroga, które powinny pozostać jako zagrożenia potencjalne. Brak pełnego rozpoznania stanowisk tych owadów nie skutkuje brakiem zagrożeń, a wręcz przeciwnie — nie rozpoznane stanowiska są tym bardziej zagrożone, w szczególności przez usuwanie drzew zasiedlonych oraz przez usuwanie drzew mogących stać się przyszłymi siedliskami tych gatunków, zanim osiągną dogodne dla tych gatunków rozmiary i cechy.</p>	<p>Uwagę uwzględniono. Jako zagrożenie potencjalne wskazano „usuwanie martwych i umierających drzew” (B02.04). Występowanie obu gatunków chrząszczy oraz znaczny potencjał dla tych gatunków w obszarze zostały potwierdzone podczas lustracji terenowej (Grażyna Domian - notatka z dnia 27.02.2017 roku).</p>
5	Klub Przyrodników (28.03.2017)	<p>Należy pozostawić zapis, że strefa ekotonowa wokół siedlisk 7110 i 7140 nie powinna być w ogóle użytkowana rębnie - także rębnią częściową i gniazdową. Proponowana przez RDOŚ zmiana, polegająca na wykluczeniu w tej strefie tylko zrębów zupełnych, po pierwsze dopuszczalaby cięcia zupełne rębni IIIa, a po drugie sprawiałaby, że zapis byłby pusty - w obszarze dominują lasy liściaste, które z zasady podlegają raczej rębniom częściowo-</p>	<p>Uwagę częściowo uwzględniono. Kształtowanie stref ekotonowych powinno dotyczyć wszystkich znanych w obszarze płatów siedlisk 7140, 7110 a także 91D0, nie tylko tych o powierzchni > 1 ha. W obrębie obszaru „Dziczy Las” stwierdzono kilka płatów ww. siedlisk przyrodniczych, część z nich posiada powierzchnię mniejszą niż 1 ha. Zapis dot. niestosowania rębni zupełnej w obrębie stref ekotonowych rozszerzono jako zasadny o rębnie gniazdowe. Nie uwzględniono natomiast</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>wym i gniazdowym, a nie zrębom zupełnym.</p> <p>Należy utrzymać dotychczasowy wymóg, że strefy ekotonowe powinny być wyznaczone wokół wszystkich płatów siedlisk, a nie tylko wokół płatów > 1 ha. Małe płaty siedliska są bardziej narażone na oddziaływanie zewnętrzne i tym bardziej wymagają strefy ekotonowej. Większość płatów siedlisk torfowiskowych w obszarze jest mniejsza niż 1 ha, proponowana przez RDOS zmiana wyeliminowałaby więc skuteczność zapisu. Nie ma nic dziwnego w fakcie, że powierzchnia strefy ekotonowej przekracza powierzchnię siedliska.</p> <p>Proponowane przez RDOS zmiany byłyby zmianami PZO na niekorzyść przedmiotu ochrony, podjętymi na wniosek Lasów Państwowych, niezgodnymi z dyspozycją art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie przyrody, który⁷ dopuszcza zmiany PZO tylko z potrzeb przedmiotów ochrony. Przepis art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy jest właśnie po to, by zabezpieczać trwałość planu zadań ochronnych przed próbami takiego lobbingu.</p> <p>Podobnie w przypadku strefy ekotonowej wokół siedliska 9IDO. W tym przypadku RDOS proponuje wręcz zmianę idącą dalej, niż postulat Nadleśnictwa Myslibórz, które nie kwestionowało niewykonywania rębni częściowych i gniazdowych, a tylko chciało ograniczenia szerokości tej strefy do 30 m.</p> <p>Niezależnie od w/w, szerokość strefy ekotonowej powinna zostać konkretnie określona na „co najmniej 2</p>	<p>postulatu o całkowitym wyłączeniu z użytkowania rębnego strefy ekotonowej uznając go za nieuzasadniony.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
6	Klub Przyrodników (28.03.2017)	<p>wysokości drzewostanu”, albo na „co najmniej 50 m”, gdyż zapis „1-2 wysokości” nie jest jednoznaczny.</p> <p>Analogiczna strefa ekotonowa, nieużytkowana rębnie, powinna zostać pozostawiona także w lasach wokół jezior i śródleśnych oczek wodnych stanowiących siedlisko przyrodnicze 3150.</p>	Uwagę częściowo uwzględniono (jak wyżej w zakresie stosowanych rębni).
7	Klub Przyrodników (28.03.2017)	<p>Działania na rzecz odbudowy zasobów martwego drewna w leśnych siedliskach przyrodniczych powinny być wzmoczone, a nie tylko „kontynuowane”. Dotychczasowe działania Nadleśnictwa w tym zakresie nie są w pełni skuteczne, o czym świadczy wciąż niski poziom tych zasobów - ich kontynuacja to więc za mało. Niektóre sytuacje kłeskowe, np. epizody wzmoczonego połamania drzew przez huraganowy wiatr, powinny właśnie być wykorzystane do odbudowy zasobów rozkładającego się drewna, a więc nie należy wyłączać takich sytuacji z zakresu zadania ochronnego. Wszystkie liściaste wykroty i złomy powstające w obszarze powinny być konsekwentnie pozostawiane (nie stanowią one zagrożenia sanitarnego dla drzewostanów).</p> <p>Zmiany proponowane przez RDOS w pkt 10, 12, 16 noszą znamiona osłabienia pierwotnego zapisu, co byłoby zmianą PZO na niekorzystny przedmiotu ochrony, niezgodną z dyspozycją art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie przyrody, który dopuszcza zmiany PZO tylko z potrzeb przedmiotów ochrony. Przepis art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy jest właśnie po to, by zabezpieczać trwałość planu zadań ochronnych przed próbami takiego lobbingu.</p>	Uwagi nieuwzględniono. Zapisy zmodyfikowano i doprecyzowano (pkt. 15, 19).

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
8	Klub Przyrodników (28.03.2017)	W działaniach 11, 14, 17 dotyczących poprawy struktur wiekowej drzewostanów odpowiednich siedlisk przyrodniczych, należy ukonkretnić na poziomie 10% wydzielenia powierzchni biogrup, które powinny być powoływane, gdyż inaczej stanowiona norma może być i będzie różnie interpretowana.	Uwagę po części uwzględniono. W zarządzeniu ujednolicono zapisy o pozostawianiu ok. 5% powierzchni drzewostanów nienaruszonych dla siedlisk 9130, 9110, 9160.
9	Klub Przyrodników (28.03.2017)	Wnosimy, by działaniem polegającym na wyznaczeniu powierzchni referencyjnych objąć także wydzielenia: 130m, 137f, 138f, 138j, 143b, 144a (starodrzewy bukowe i dębowe w proponowanym rezerwacie przyrody Dzieczy Las).	Uwaga nieuwzględniona. Wskazane w planie zadań ochronnych wydzielenia referencyjne znacznie lepiej reprezentują główny przedmiot ochrony obszaru jakim są żyzne buczyny niżowe niż proponowane przez Klub Przyrodników. We wskazanym rejonie są to następujące wydzielenia referencyjne z siedliskiem przyrodniczym 9130 : 128d, 130k, 138f (łączna powierzchnia 22,1 ha). Zaproponowane przez KP wydzielenia w większości nie stanowią typowo wykształconych płatów żyznych buczyn. Do obszaru proponowanego rezerwatu odniesiono się już w pkt. 5.
10	Klub Przyrodników (28.03.2017)	Wnosimy, by działanie polegające na wyznaczeniu powierzchni referencyjnych wprowadzić także dla siedlisk 9110 i 9160, proponując do tej roli co najmniej po kilka najlepiej zachowanych płatów tych siedlisk.	Uwaga nieuwzględniona. Częściowe wyjaśnienie w pkt. 5. Płaty siedlisk 9110, 9160 zinventaryzowane w PZO są niewielkie, ponadto w opinii RDOŚ nie kwalifikują się do uznania za powierzchniowo referencyjne na podstawach przyrodniczych.
11	Klub Przyrodników	Aby monitoring stanu siedlisk przyrodniczych w obszarze był skuteczny, tj. umożliwiał rejestrację	Uwaga nieuwzględniona. Stosowanie metodyki GIOŚ może być modyfikowane jeśli jest to istotne z punktu

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	(28.03.2017)	<p>zmian ich stanu, metodyka GIOS powinna zostać rozszerzona i uzupełniona o:</p> <p>a) ciągłą rejestrację uwodnienia siedlisk 7110, 7140, 9100, 9160 za pomocą piezometrów i diverów. Okazjonalna wizualna ocena uwodnienia jest niewystarczająca, ponieważ ten kluczowy wskaźnik podlega zmianom zależnym od opadów, a także w cyklach rocznych i wieloletnich;</p> <p>b) parametry dotyczące wieku drzewostanu, zasobów martwego drewna, zasobów drzew biocenotycznych, składu gatunkowego drzewostanu leśnych siedlisk przyrodniczych (9110, 9130, 9160) powinny być badane na siatce systematycznych powierzchni kołowych naniesionej na całość płatów siedlisk (tak, by po obróbce statystycznej charakteryzowały całość zasobów odpowiadającego siedliska w obszarze), a nie tylko w wybranych płatach tych siedlisk.</p>	<p>widzenia poznania stanu oraz zachowania siedlisk przyrodniczych. W przypadku obszarów, w obrębie których siedliska torfowiskowe (np. 7140, 7110) nie są wysoce reprezentatywne w regionie, nie wyróżniają się ponadprzeciętnymi walorami oraz jako przedmioty ochrony nie zajmują znaczących powierzchni stosowanie standardowej metodyki GIOS (bez konieczności ciągłego rejestrowania uwodnienia) jest adekwatne.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
12	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie (30.03.2017)	<p>Uwaga do zał. nr 5 (lp. 5, 7)</p> <p>„Zapobieganie zanikowi siedliska lub pogorszeniu jego stanu poprzez dostosowanie gospodarki wodnej w zlewni torfowiska, w sposób ograniczający wahania poziomu wody tylko do procesów naturalnych”</p> <p>Zapis niezrozumiały. Z jednej strony mówi o podejmowaniu działań w celach utrzymania siedliska przyrodniczego (np. lp. 9) a z drugiej strony ogranicza działania do procesów naturalnych.</p>	<p>Uwagę uwzględniono. Nieprecyzyjne i zbyt ogólnie brzmiące zapisy w pkt. 5 oraz 7 usunięto z zarządzenia.</p>
13	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie (30.03.2017)	<p>Uwaga do zał. nr 5 (lp. 10, 12, 16)</p> <p>„Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew. Działanie nie dotyczy usuwania drzew stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, drzew przegradzających ciągi komunikacyjne oraz sytuacji klęskowych”.</p> <p>Zapis nieprecyzyjny w odniesieniu do pozostawiania starych i obumierających drzew. Należy doprecyzować, że chodzi o drzewa, które mają na celu zwiększenie różnorodności biologicznej. Proponujemy zmienić zapis na taki jak w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 08.02.2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLH320014.</p> <p>Wnosimy o zmianę na:</p>	<p>Uwagę uwzględniono. Zapis doprecyzowano i ujednolicono z zapisami wielu innych planów zadań ochronnych.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
14	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie (30.03.2017)	<p>„Kontynuowanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozpadu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrożających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i miasta”.</p> <p>Informujemy, że w związku z obowiązywaniem nowego Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Myślibórz na lata 2016-2025 zmieniły się adresy leśne wymienione w w/w projekcie zarządzenia.</p>	Uwagę uwzględniono już we wcześniejszej wersji zarządzenia.
15	Nadleśnictwo Myślibórz (30.03.2017)	Zapis: „Utrzymanie obecnych warunków hydrologicznych”, pkt. 5 i 7. - Zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach, art. 35 - Nadleśniczy prowadzi gospodarkę leśną. Prosimy o zmianę podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania - brak kompetencji Nadleśniczego w tym zakresie. Ponadto zapis jest niezrozumiały. Z jednej strony mówi o podejmowaniu działań w celach utrzymania siedliska przyrodniczego (np. lp. 9) a z drugiej strony ogranicza działania do procesów naturalnych.	Uwagę uwzględniono. Nieprecyzyjne i zbyt ogólnie brzmiące zapisy w pkt. 5 oraz 7 usunięto z zarządzenia.
16	Nadleśnictwo Myślibórz	Zapis: Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 - 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, pkt. 9. „Ochrona	Uwagę uwzględniono. Zmieniono podmiot odpowiedzialny za realizację działań.

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	(30.03.2017)	przed zarastaniem” - prosimy o zmianę podmiotu odpowiedzialnego na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie.	
17	Nadleśnictwo Myślibórz (30.03.2017)	Zapis: „Odbudowa zasobów martwego drewna” (pkt: 10, 12, 16) : kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew. Działanie nie dotyczy usuwania stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, drzew przegradzających ciągi komunikacyjne oraz sytuacji kłeskowych.” - Zapis nieprecyzyjny w odniesieniu do pozostawiania starych i obumierających drzew. Należy doprecyzować, że chodzi o drzewa, które mają na celu zwiększenie różnorodności biologicznej. Proponujemy zmienić zapis na taki jak w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 08.02.2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLH320014. Wnosimy o zmianę na: „Kontynuowanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie i utrzymywanie w lasach do naturalnej śmierci i rozpadu tzw. drzew biocegotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia”.	Uwagę uwzględniono. Zapis doprecyzowano i ujednolicono z zapisami wielu innych planów zadań ochronnych.

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
18	Nadleśnictwo Myslibórz (30.03.2017)	Zapis: „Preferowanie gatunków drzew właściwych dla siedliska żywnych buczyn” - 9130 Żyźne buczyny, pkt. 13: Podczas wykonywania prac hodowlanych nie zmniejszyć udziału buka w poszczególnych płatach siedlisk, dążyć do zwiększenia udziału tego gatunku w siedlisku” - propozycja: na siedliskach przyrodniczych znajdujących się w obszarach SOO Natura 2000 należy wykonywać zalecenia zgodne z Porozumieniem nr 1/2009 z dnia 23 listopada 2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a RDOŚ w Szczecinie.	Uwagę uwzględniono poprzez dodanie do zał. 5 tabeli z typami drzewostanów oraz orientacyjnymi składami upraw dla siedlisk przyrodniczych: 9130, 9110, 9160.
19	Nadleśnictwo Myslibórz (30.03.2017)	Zapis: „Preferowanie w drzewostanie gatunków grądowych” - 9160 Grąd subatlantycki, pkt. 18: Podczas wykonywania prac hodowlanych nie zmniejszyć udziału graba w poszczególnych płatach siedlisk, dążyć do zwiększenia udziału tego gatunku w siedlisku” - propozycja: na siedliskach przyrodniczych znajdujących się w obszarach SOO Natura 2000 należy wykonywać zalecenia zgodne z Porozumieniem nr 1/2009 z dnia 23 listopada 2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a RDOŚ w Szczecinie.	Uwagę uwzględniono poprzez dodanie do zał. 5 tabeli z typami drzewostanów oraz orientacyjnymi składami upraw dla siedlisk przyrodniczych: 9130, 9110, 9160.
20	Nadleśnictwo Myslibórz (30.03.2017)	Zapis: „Pozostawienie leśnej strefy ekotonowej wokół siedliska”, pkt. 20 - wskazane siedlisko 91DO, a także Pachnica dębowa nie występują w ewidencji na wydzieleniach wskazanych jako obszar wdrażania.	Uwagi nie uwzględniono. Zapis taki jest spójny z ustaleniami dla innych siedlisk bagiennych (7140, 7110). W większości wskazanych wydzieleni są starodrzewy dębowe lub znajdujące się tam pojedyncze okazy starych dębów, których pozostawianie oraz doświetlanie jest

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
21	Nadleśnictwo Myślubórz (30.03.2017)	Nadleśnictwo Myślubórz uprzejmie informuje, iż w związku z wejściem w życie nowego „Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Myślubórz na lata 2016- 2025” zmianie ulegnie numeracja wydziałów wymienionych w załączniku nr 5 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r.	istotne z punktu widzenia wymagań ekologicznych pachnicy dębowej oraz kozioroga dębosza, niezależnie od aktualnie potwierdzonego występowania w danym wydziale. Uwagę uwzględniono już we wcześniejszej wersji za- rządzenia.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami, wprowadzono niezbędne zmiany oraz autopoprawki wynikające z wprowadzonych zmian na etapie konsultacji społecznych (w celu ujednolicenia oraz większej przejrzystości zapisów):

1. W załączniku nr 1 dokonano korekty nieprawidłowo stylistycznie brzmiącego opisu zagrożenia B07 dla siedliska 3150.
2. W załączniku nr 2 dokonano korekty brzmienia celu działań ochronnych dla siedliska 91E0.
3. W załączniku nr 3 (lp. 1) dla siedlisk oraz gatunków: 3150, 1084, 1088, zmodyfikowano brzmienie nazwy działania ochronnego zgodnie ze zmodyfikowanym opisem dot. kształtowania stref ekotonowych. W tymże wierszu listę podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działania adekwatnie do obszaru wdrażania (dz. nr 19/1 obr. Górnowo) uzupełniono o „właściciela lub posiadacza gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (...)”.
4. W załączniku nr 3 (lp. 3) uzupełniono listę przedmiotów ochrony o torfowiska przejściowe 7140 (siedlisko występowania haczykowca błyszczącego) oraz dokonano niezbędnego zapisu o możliwym realizowaniu działań ochrony czynnej polegającej na usuwaniu nalotów drzew z siedliska 7140 oraz siedliska haczykowca błyszczącego 6216 (ujednolicenie zapisu z działaniem w lp. 9).

5. W załączniku nr 3 (lp. 13) adekwatnie do opisu zadania ochronnego uzupełniono listę przedmiotów ochrony o kwaśne buczyny (9110).
6. W załączniku nr 3 (lp. 19) zmieniono zapis o wyłączeniu z użytkowania gospodarczego płatów siedlisk 91D0 na wyznaczenie powierzchni referencyjnych obejmujących te wydzielenia (działania tożsame).
7. Dokonano niezbędnych korekt redakcyjnych bez ich wpływu na treść merytoryczną zapisów (np. zmiana kodu przedmiotów ochrony – 1393 na 6216) oraz korekt omyłkowo wpisanych numeracji lub dodania pominiętych wydziałów leśnych (istotnych z punktu widzenia realizacji poszczególnych zadań) w załączniku nr 3: lp. 1 – 109bx, lp. 9 – 144c, 143f, lp. 15 – 99a, 1, 130j, lp. 19 – 113j, lp. 21 – 117k, lp. 36 – 111a, lp. 37 – 113j.
8. W załączniku nr 3 (lp. 36) dodano, iż dla siedliska 9160 wykonanie ekspertyzy należy poprzedzić wcześniejszą weryfikacją stanu wiedzy o siedlisku w obszarze, ze szczególnym uwzględnieniem następujących oddziałów leśnych: 95, 96, 109, 109, 111, 116, 117, 124, 125, 126, 127, 415, 416, 429, 437.
9. W działaniach ochronnych dot. kozioroga oraz pachnicy (lp. 20, 21) doprecyzowano, iż za stare drzewa liściaste w obszarze uznaje się dęby, lipy, buki i graby w wieku powyżej 150 lat.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 525 z późn. zm.) z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem znak: P-1.0522.54.2017.KD z dnia 08 sierpnia 2017 roku.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczepanowie
Radosław Grzegorzczak

